

УДК 504.06

Агєєва Г. В., студентка

Науковий керівник: Герасимчук В. В., старший викладач

*Кременчуцький національний університет імені Михайла
Остроградського, м. Кременчук, Україна*

ЕКОЛОГІЧНІ ТОВАРИ – ШЛЯХ ЗМЕНШЕННЯ СМІТТЯ У СВІТІ

З кожним роком проблема сміття стає більш серйозною та катастрофічною. Кількість відходів має сталу тенденцію до постійного збільшення. Природа, особливо тварини, сильно страждають через велику кількість сміття. Його можна знайти всюди – на землі, у морі й навіть глибоко на дні океану. Також більша частина сміття має дуже довгий термін розкладання. Саме тому виникає важливість розгляду, аналізу та знаходження рішень цієї проблеми. Одним з таких рішень є екологічні товари.

У вересні 2018 р. Світовий банк оголосив, що глобальне виробництво відходів зросте на 70 % до 2050 р., якщо ми не вживатимемо термінових заходів [1].

Згідно з інформацією на сайті Агентство охорони навколишнього природного середовища США [2], продукти можуть мати найрізноманітніший вплив на здоров'я людини та навколишнє середовище, включаючи: токсичне опромінення, забруднення повітря, забруднення води, зміна клімату, пошкодження екосистеми та ін.

Ці впливи можуть виникати під час одного чи декількох етапах життєвого циклу товару: при видобутку сировини, виготовленні товару, упаковки, роздрібної торгівлі, використання, ремонту, технічного обслуговування та утилізації виробу.

Залежно від характеристики товару можна виділити декілька груп еко-товарів. Перша група не забруднює навколишнє середовище і безпечна для здоров'я людей на будь-якій стадії життєвого циклу. Друга група містить у своєму складі виключно натуральні компоненти. Третя група включає в себе товари, виготовлені з вторинної сировини, що містить скляні пляшки, пластик, макулатуру, алюмінієві банки та інше; біорозкладні товари, при розпаді яких виділяються нешкідливі і прості складові, безпечні для навколишнього простору; енергоефективні товари, наприклад, пристрої вентиляції, електроенергії або системи подачі тепла; товари, які виробляються без використання хлору та інших токсинів.

За іншою класифікацією еко-товарів є їх розподіл на екологічно нейтральні та екологічно спрямовані товари [3]. Екологічно нейтральні – товари, виробництво і споживання яких не руйнує довкілля. Екологічно спрямовані – товари, виробництво і споживання яких вносить позитивні зміни в довкілля.

Екологічно нейтральні товари використовують так званий екодизайн. Створення екологічного дизайну включає таке:

упаковка товарів з можливістю її повторного використання і переробки;
застосування менш енергоємних матеріалів;

розробка ефективних конфігурації для зручної доставки, тобто потрібно придумати таку форму продукту, яка дозволить за одну транспортування перевезти якомога більше одиниць товару.

Але реалізація екодизайну може потребувати більше енергії або знизити термін служби продукту. Такі фактори теж потрібно враховувати і знаходити компроміс.

П'ять найпоширеніших предметів, знайдених під час Міжнародної прибережної очистки, – це пластикові недопалки, обгортки для їжі, пластикові пляшки для напоїв, пластмасові кришки для пляшок та пластикові соломинки для напоїв [4]. Саме тому важливо продумувати варіанти, щоб зробити їх екологічними.

Одним з варіантів є заміна пластика біопластиком. Біополімери або біопластик є полімери, отримані з відновлюваної сировини. Вони розкладаються на воду, діоксид вуглецю і органічні речовини під дією мікроорганізмів.

Біорозкладані полімери актуальні для товарів з коротким терміном служби: одноразові прилади, плівка, упаковка. Але залишається багато проблемних питань: складність в поводженні з відходами, необхідність спеціальних установок для збору і компостування, низькі обсяги виробництва і високі витрати на нього і ін. Ці недоліки, ймовірно, зникнуть, коли будуть знайдені стійкі рішення.

Ще одним варіантом є екологічно спрямовані товари. Наприклад, багаторазові ланч-бокси, пляшки, стаканчики для гарячих напоїв, соломинки – усе це може слугувати альтернативою вищезгаданим одноразовим предметам.

Сертифікація є визнаним способом перевірити достовірність тверджень щодо екологічності чи органічності продукції для споживачів та підтвердити високу якість продукції для виробника. Сертифікація – це процедура перевірки та письмового засвідчення третьою стороною (акредитованим органом) повної відповідності продукції визначеним вимогам (стандартам) виробництва.

Основне призначення сертифікації виробництва полягає у гарантуванні того, що всі стадії виготовлення продукції та всі її складові відповідають певним стандартам або вимогам. Для сертифікації органічної продукції додається гарантія того, що продукція є екологічно безпечною та нешкідливою для споживачів.

Екологічне маркування – це нанесення на товар визначеного тексту, графічного символу або їх комбінацій, що відповідають інформації щодо відмінних екологічних властивостей чи характеристик продукту.

Екологічна сертифікація та з маркування виконують інформаційну та регулятивну функції, є надійним інструментом гарантування охорони життя і здоров'я людей, захисту природного навколишнього середовища.

Знаки екологічного маркування наносяться на упаковку продукту, етикетку, бірку чи безпосередньо на сам продукт.

Еко-маркування відносять до інструментів (екологічного маркетингу, оскільки наявність на продукті визнаних в країні екологічних знаків є додатковим стимулом для споживача купити цей товар. Еко-маркування підтверджує:

- високу якість продукту;
- відсутність в ньому радіонуклідів;
- вміст дозволених сполук;
- позитивний вплив продукту на довкілля тощо [5, с. 85-87].

Отже, забруднення планети відходами перетворюється на справжню екологічну катастрофу. Одним із рішень даної проблеми є екологічні товари – ті споживчі товари та товари виробничого призначення, які в процесі всього життєвого циклу – від сировини до споживання, утилізації, повторного використання чи переробки – відповідають вимогам екологічного підприємництва, задовольняють екологічні потреби споживачів і пропонуються на ринку з метою привернення уваги, придбання, використання або споживання. Вони бувають різних видів та поділяються на групи. Однією з класифікацій є поділ їх на екологічно нейтральні – виробництво і споживання яких не руйнує довкілля, та екологічно спрямовані, що вносять позитивні зміни в довкілля. Вони можуть стати альтернативою одноразових предметів, тим самим зменшивши кількість сміття.

Список літератури

1. Global Waste to Grow by 70 Percent by 2050 Unless Urgent Action is Taken. World Bank ReportThe World Bank : website. URL : <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/09/20/global-waste-to-grow-by-70-percent-by-2050-unless-urgent-action-is-taken-world-bank-report> (дата звернення: 14.04.20).
2. Sustainable Marketplace: Greener Products and Services. United States Environmental Protection Agency : website. URL : <https://www.epa.gov/greenerproducts/why-buy-greener-products> (дата звернення: 14.04.20).
3. Кожушко Л. Ф., Скрипчук П. М. Екологічний менеджмент : підручник. Київ : Академія, 2007. 432 с.
4. Trash talk : why is plastic marine debris so common? Ocean today : website. URL : https://oceantoday.noaa.gov/trashtalk_plastics/ (дата звернення: 14.04.20).
5. Зіновчук Н. В., Ращенко А. В. Екологічний маркетинг : навч. посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 190 с.